CEVRO UNIVERZITA

Sylabus
Problémy post/moderní společnosti, ZS 2026

Vyučující:
prof. PhDr. Karel B. Müller, Ph.D.
Mgr. Barbora Procházková

Cíl předmětu:
Kurs je zaměřen na porozumění nejpalčivějším výzvám a problémům současných liberálně-demokratických společností. Konkrétně se zaměříme na interpretace toho, jak společenské struktury ovlivňují politické dění a jak naopak politika formuje každodenní život jednotlivců a sociálních skupin. Jak vzniká, jak se rozděluje a jak se udržuje politická moc? Jako roli hrají společenské třídy, sociální nerovnosti, kultura, hodnoty a občanská společnost při volbách a politickém rozhodování? Jakou roli hrají mocenské elity nebo politická kultura? Kde jsou příčiny sociálních a politických konfliktů, protestů a politického aktivismu? Zaměříme se také na interpretaci konkrétních dopadů vládních rozhodnutí, zákonů a státních institucí na každodenní život a chování občanů.

Výsledky učení:
- ✓ Orientace v základních pojmech a přístupech politické sociologie
- ✓ Identifikace a interpretace nejpalčivějších problémů současných liberálně demokratických společností
- ✓ Porozumění reflexivní dynamice mezi občanskou společností a demokratickým právním státem
- ✓ Schopnost veřejné prezentace a kritické diskuse na odborné sociálně vědní úrovni

Témata:
1. Kořeny a základní metodologie politické sociologie (KM, 7.10)
2. Autorita a moc, legalita a legitimita v liberální demokracii (KM, 14.10.)
3. Individualizace současné společnosti: mezi soukromým a politickým (BP, 21.10.)
4. Sociální nerovnosti, moc a politické jednání (BP, 4.11.)
5. Moderní společnost a teorie modernizace: formování státu a národa (KM, 11.11.)
6. Vznik občanské společnosti ve střední Evropě (KM, 25.11.)
7. Masová média a občanská veřejnost (BP, 2.12.)
8. Teorie, praxe a eroze demokracie (KM, 9.12.)
9. (+10.) Společnost sítí, internet a virtuální společenství +
   (náhrada) Globalizace, evropeizace a občanská participace
   (BP, 16.12 + ???)

Podmínky splnění kurzu:
Paper + prezentace: 40%
Závěrečný test: 30%
Aktivní účast na přednáškách i seminářích: 30%

CEVRO UNIVERZITA

Povinná literatura:

Obecné kompendium

Müller, K. *Politická sociologie. Politika a identita v proměnách modernity*. Plzeň: AČ, 2012.

Současné Česko (stačí vybrat jednu z těchto dvou):

Prokop, D. *Slepé skvrny. O chudobě, vzdělávání, populismu a dalších výzvách české společnosti.* Brno: Host, 2020.

Pospěch, P. *Neznámá společnost. Pohledy na současné Česko.* Brno: Host, 2021.

Doporučená literatura:

Politická sociologie, obecná kompendia:

Faulks, K. *Political Sociology.* New York Uni Press, 1999.

Giddens, A. *Sociologie*, Argo, 1999.

Metodologické otázky:

Hayek, F.A., *Kontrarevoluce vědy*, Liberální institut, 1995.

Wallerstein, I., *Kam směřují sociální vědy*, Slon 1998.

Teorie demokracie:

Hloušek, V., Kopeček, L. *Demokracie. Teorie modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy demokracie*. Brno: IIPS, 2003.

Sartori, G. *Teoria demokracie*, Archa 1993.

Modernizace:

Bauman, Z. *Tekutá modernita*. Praha: Portál, 2020.

Gellner, E. *Nacionalismus.* Brno: CDK, 2003.

Giddens, A. *Důsledky modernity.* Praha: Slon, 1998.

Habermas, J., (2000). *Strukturální přeměny veřejnosti.* Praha: Filosofia.

Občanská společnost, politická kultura, participace (v ČR)

Frič, P. *Občanský sektor v ohrožení.* Praha: Slon, 2016.

Linek, Císař, Petrúšek, Vráblíková. *Občanství a politická participace v ČR*. Praha: Slon, 2017.

Müller, K. B. *Češi, občanská společnost a evropské výzvy.* Praha: Triton, 2016.

Müller, K. B. *Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu*. Praha: Slon, 2018.

Sedláčková, M. *Důvěra a demokracie.* Praha: Slon, 2012

Skovajsa, M. a kol. *Občanský sektor. Organizovaná občanská společnost v České republice.* Praha: Portál. 2010

Média:

Postman, N. *Ubavit se k smrti. Veřejná komunikace ve věku zábavy*. Praha: Mladá fronta, 2010.

Thompson, J. *Média a modernita.* Praha: Karolinum, 2004.

Globalizace a evropeizace:

Müller, K. B. (2008). *Evropa a občanská společnost*, Praha: Slon 2008.